

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи менеджменту»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань - 24 “Сфера обслуговування”
Спеціальність - 241 “Готельно-ресторанна справа”
Освітня програма - Готельно-ресторанна справа
Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: аудиторних - 72 год.; самостійної роботи студента – 48 год.
Форма навчання – денна
Рік підготовки – 3, семестр – 6
Компонент освітньої програми – обов’язкова
Дні занять – відповідно до розкладу
Консультації – відповідно до графіку навчального процесу
Мова викладання – українська

Керівник курсу

Гуцуляк Вікторія Романівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, м. Львів. ауд. 213., тел. +380 (032) 255-41-32
e-mail: Lvpravot@gmail.com

Опис дисципліни

«Основи менеджменту» займає важливе місце в системі підготовки висококваліфікованих спеціалістів, та є в переліку базових дисциплін. Основною метою є формування системи фундаментальних знань з основ менеджменту, способів, механізмів та інструментарію системного управління організацією. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми *студенти повинні знати*: сутність основних понять і категорій менеджменту; історія розвитку менеджменту; принципи, функції та методи менеджменту; суть організації; взаємозв’язок її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища; організація взаємодії та повноважень; характеристика основних типів організаційних структур управління; основи планування, здійснення мотивування та контролювання; прийняття управлінських рішень; керівництво та лідерство, стилі управління, теорії конфліктів; **вміти**: економічно мислити, логічно і змістовно пояснювати явища і процеси в ринковій економіці, поєднувати набуті знання з майбутньою спеціальністю.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. Знати:
	разом	л	с	с.р.	
ТЕМА 1. Теоретичні основи менеджменту	7	2	2	3	Визначення та зміст поняття менеджменту. Предмет науки менеджмент. Об'єкт менеджменту. Суб'єкт менеджменту. Види функції менеджменту.
ТЕМА 2. Поняття та суть менеджера	6	2	2	2	Суть значення «Менеджер» та «Підприємець». Відмінність між підприємцем та менеджером. Сучасний менеджер в Україні. 10 ролей керівника за Генрі Мінцбергом. Характер діяльності (за матеріалами обстеження керівників). Якості, які необхідні менеджеру
ТЕМА 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту	7	2	2	3	Зміст та суть: Закони менеджменту, Закон спеціалізації управління, Закон інтеграції управління, Закон оптимального поєднання централізації і децентралізації управління, Закон демократизації управління, Закон економії часу в управлінні, Закон пропорційного розвитку систем управління. Об'єктивні, стійкі, загальні та повторювальні зв'язки між явищами, процесами, категоріями менеджменту є закономірностями менеджменту. Суть принципи менеджменту, які на засадах застосування законів і закономірностей менеджменту відображають прикладний характер управління організаціями.
ТЕМА 4. Історія розвитку менеджменту	7	2	2	3	Основні етапи розвитку менеджменту. Школи управління. Властивості. Розвиток управлінської науки в Україні. Всесвітньовідомі учені. Значний внесок українських науковців. Проблеми менеджменту. Науковці які працюють над ними.
ТЕМА 5. Поняття організація	7	2	2	3	Суть організації. Ознаки організації. Як поділяють підприємства відповідно до Господарського кодексу України. Основні функції менеджменту. Внутрішнє середовище організації. Основні внутрішні зміни. Цілі. Структура. Завдання. Технологія. Працівники. Зовнішнє середовище організації. Фактори зовнішнього середовища. Послідовність та суть життєвого циклу організації.
ТЕМА 6. Функції та технологія менеджменту	6	2	2	2	Складові елементи технології менеджменту. Основні завдання та вміння повинні володіти менеджери. Складові будь-якого управлінського процесу. Зв'язок ролей, функцій та методів. Технологічні методи менеджменту. Основні функції менеджменту. Методи менеджменту. Правові норми управління. Положення про структурні підрозділи. Посадові інструкції.

ТЕМА 7. Планування як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	Суть планування. Процес планування. Види планування: стратегічне та реалізації стратегії. Суть стратегічного планування. Місія. Функції місії: внутрішня та зовнішня. Визначення цілей. Оцінка і аналіз зовнішнього середовища. Управлінські обстеження сильних та слабких сторін організації. Аналіз, оцінка та вибір стратегії. Суть та значення плану дій. Основні вимоги при його розробці.
ТЕМА 8. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	Суть організації. Процес організації. Відповідальність. Діяльність організації. Делегування завдань. Ефективне делегування. Повноваження та його види. Характеристика повноважень. Управлінські відносини та їх характеристика. Організаційні відносини в системі менеджменту. Суть та функції організаційної структури. Основні етапи та формування. Класифікація організаційних структур. Лінійна структура. Функціональна структура.
ТЕМА 9. Мотивація як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	Мотивація. Категорії мотивації. Потреби. Винагороди: внутрішні та зовнішні. Теорія ієрархії потреб А. Маслоу; Теорія двох факторів Фредерік Герцберг; Теорії набутих потреб Девід Мак Клееланда; Теорія мотивації Клейтон Альдерфер; теорії процесів: Теорія очікувань Віктор Врум; Теорія справедливості Стейсі Адамс; Теорія постановки цілей Едвін Лок; Теорія Портера-Лаура; Теорія партисативного управління Лайсерс Лайкерт. Мотиваційні засоби менеджера Засади формування системи стимулювання. Форми і системи оплати праці. Їх характеристика.
ТЕМА 10. Контролювання як загальна функція менеджменту	6	2	2	2	Контроль. Фактори контролю. Характеристика основних видів контролю. Поточний контроль. Заклучний контроль. Контроль як функція процесу управління поділяється на... Види контролю відрізняються... Виникнення і становлення аудиту, його суть і значення. Місце аудиту в системі контролю, його мета і завдання. Види аудиту. Відмінності аудиту від інших видів контролю. Предмет і об'єкти аудиту. Інформаційне забезпечення аудиту.
ТЕМА 11. Регулювання і координування в системі менеджменту	7	2	2	3	Суть функції регулювання насичена проявами влади, лідерства, підпорядкування. Вона пов'язана із пошуками шляхів удосконалення, управлінням розвитком, впровадженням інновацій. Регулювання тісно взаємопов'язано з координуванням. Регулювання це не тільки виявлення відхилень у процесах управління і розробка кореляційних команд, але й координація всіх елементів системи управління з метою її гармонійного і пропорційного розвитку.

ТЕМА 12. Методи менеджменту	7	2	2	3	Методи менеджменту. Економічні методи менеджменту зумовлені різноманітними економічними чинниками, за допомогою яких досягається колективне та індивідуальне задоволення потреб на всіх рівнях.
ТЕМА 13. Основи теорії прийняття управлінських рішень	7	2	2	3	Визначальний процес управлінської діяльності, оскільки формує напрямки діяльності організації та її окремих працівників. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від менеджерів високого рівня компетентності, значних затрат часу, енергії, досвіду. У кожній організації приймається велика кількість найрізноманітніших рішень, які в менеджменті класифікують за різними ознаками.
ТЕМА 14. Прийняття управлінських рішень	7	2	2	3	Ефективне управління сучасним підприємством в ринкових умовах вимагає наявності відповідної інформаційної бази й умінь вміло використовувати її для прийняття управлінських рішень. Основні принципи управлінського рішення. Теорія управлінських рішень використовується різноманітні методи. Технологія прийняття рішення управлінського рішення передбачає етапи...
ТЕМА 15. Керівництво та лідерство у менеджменті	7	2	2	3	Суть та якості керівника та його стилі. Процес впливу на підлеглих, який є способом заставити їх працювати на досягнення єдиної мети. Суть, якості, види та типи лідерства. Відмінності між лідером і керівником.
ТЕМА 16. Управління конфліктними ситуаціями та стресами	7	2	2	3	Типи і принципи конфліктів та методи їх розв'язання. Суть та прийоми подолання і профілактика стресу та професійного «вигорання».
ТЕМА 17. Культура менеджменту	7	2	2	3	Визначення основних понять та завдання культури управління. Сутність культура управління. Ознаки та методологія культури управління. Цілеспрямована робота менеджера над собою.
ТЕМА 18. Сучасний менеджмент в Україні та світі	7	2	2	3	Основні положення традиційного менеджменту. Основні характеристики сучасного менеджменту.
Усього годин	120	36	36	48	

Формування програмних компетентностей

- здатність управляти організацією та її підрозділами через функцій менеджменту;
- здатність обирати та використовувати сучасний інструмент менеджменту;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК - <http://ldufk.edu.ua/index.php/navchalna-robota.html>

Робочої програми - <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11594>

Порядку оцінювання - <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11597>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

Основи менеджменту: навчальний посібник / **І.О. Щєбликіна, Д.В. Грибова.** – Мелітополь : ВБ «ММД», 2015. – 479 с.

Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / **Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпуринда, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова;** за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 528 с.

Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / **А.А. Мазаракі, О.С. Кузьмін, О.Г. Мельник** та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. – Харків: Фоліо, 2014. – 846 с.

Допоміжна:

1. Основи менеджменту і маркетингу : навчальний посібник / Л.Ф. Кожушко, Т.О. Кузнецова, О.Ю. Судук. – Рівне: НУВГП, 2016. – 291с.
2. Осовська Г. В. Менеджмент : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.
3. Палеха Ю.І., Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю.Палеха, Г.Мошек, І. – К. : Ліра-К. – 2018. – 528 с.
4. Березін О. В. Управління проектами: навч. посіб. / О. В. Березін, М. Г. Безпарточний. – Суми : Університетська книга, 2014. – 272 с.
5. Божидарнік Т. В. Креативний менеджмент: навч. посіб. / Т. В. Божидарнік, Н. М. Василик. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 498 с.
6. Бондар-Підгурська О. В. Ділове адміністрування (корпоративне управління) : навч. посіб. / О. В. Бондар-Підгурська, А. О. Глебова. – К. : Ліра-К, 2015. – 448с.

7. Бутко М. П. Виробничий менеджмент: підручник / М. П. Бутко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.
8. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2015. – 334 с.
9. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком : навч. посіб. / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2015. – 324 с.
10. Косач І. А. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами. Навчальний посібник / І. А. Косач, Л. С. Ладонько, І. В. Калінько. - К.: КондорВидавництво, 2014. - 217 с.
11. Маркетинг і менеджмент інноваційного розвитку : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми : Університетська книга, 2015. – 728с.
12. Менеджмент : навч. посіб. / [Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Поканєвич, та ін.]; за заг. редакція Г. Є. Мошека. – К. : Ліра-К, 2015. – 550 с.
13. Менеджмент громадських організацій : вибрані питання теорії та практики : навч. посіб. / [Балацький О. Ф., Теліженко О. М., Мішенін Є. В. та ін.]; за заг. ред. О. Ф. Балацького, О. М. Теліженка, О. А. Лук'янихіної. – Суми : Університетська книга, 2015. – 366 с.
14. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Т.В. Назарчук, О.М. Косіюк – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.
15. Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник / Г. В. Осовська, Л. Ц. Масловська, О. А. Осовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2014. – 366 с.
16. Осовська Г.В. Менеджмент: підручник / Г.В. Осовська, О.А. Осовський – вид. 4-е, перероблене і доповнене. - К.: Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.
17. Старченко Г. В. Операційний менеджмент : навч. посіб. / Г. В. Старченко, І. В. Калінько, І. А. Косач. - К. : КондорВидавництво, 2015. - 264 с.
18. Тягунова Н. М. Основи організації туристичного бізнесу. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / Н. М. Тягунова. – К. : ЦУЛ, 2014. – 130 с.
19. Чайка Г. Л. Самоменеджмент менеджера : навч. посіб. / Г. Л. Чайка. – К. : Знання, 2014. – 422 с.
20. Череп А. В. Інноваційний менеджмент : підручник / Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О. Г. – К.: Кондор, 2014. – 452 с.
21. Чурсіна Л. А. Сертифікація персоналу : навч. посіб. / Л. А. Чурсіна, Ю. В. Березовський, Г. А. Тіхосова, – К. : Ліра-К, 2014. – 316 с
22. Шатун В.Т. Основи менеджменту: навчальний посібник. / В.Т.Шатун. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 376 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Сервер Верховної Ради України - www.rada.gov.ua
2. Ліга Бізнес-Інформ - www.liga.net
3. Нормативні акти України - www.nau.kiev.ua
4. Право. Україна - www.legal.com.ua
5. Українське право - www.ukrpravo.com
6. МОН України - www.mon.gov.ua